

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației (tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Politica de maghiarisare

de Iászi Oszkár.
(Fine.)

După cele spuse, nesuccederea asimilării forțate nu poate să surprindă pe nime, nici unde, și mai ales în Ungaria. Dacă politica ar fi într-adevăr o rezonanță rațională, în interesul binelui public, atunci imposibilitatea politicii naționaliste de astăzi s'ar putea constata din următoarea rezonanță:

Să luăm în considerare experiențele făcute în străinătate. Cincizeci și două milioane de Nemți nu au fost în stare să contopească cu forța, pe lângă toată preponderanța groaznică militară și economică, trei milioane de Poloni, 210 mii de Francezi și 160 mii de Danezi. — Patruzeci și două de milioane de Englezi, cu rol de conducere în stăpânirea lumii, nu pot purta lupta forțată în contra celor abia vreo trei milioane de Chelți, și de mult au pășit față de ei pe terenul celei mai extreme conciliante și liberalism. — Colosul de la Nord, Rusia, cu optzeci și patru milioane de suflete rusești, e cu totul neputincios față de șapte milioane de Poloni, tot atâtea Armeni, ba și față de cinci milioane de Evrei, cari din naștere sunt de fire renegată. Cine va fi deci atât de naiv, ori de hăbăuc, se creadă, că nouă milioane de Maghiari sunt în stare să asimileze cu mijloace de forță ceealaltă jumătate a țării, — maghiarimea, care și ea numai după statistică, după recensământ, e de limbă maghiară, în realitate însă pe jumătate e compusă din elemente abia asimilate, și care, lipsită de armată proprie, e silită să lupte în conținut în contra prepotenței politice și economice a Austriei colonizatoare? Nu e vorba aici de mici fiânturi naționaliste, căci aproape mai mulți Nemți, Slovaci și Români locuiesc în

Ungaria, decât face numărul locuitorilor din Denemarca, Elsața-Lorena, Grecia, Norvegia și Sârbia! Nu sunt deci bani aruncați în vânt milioanele cheltuite pentru maghiarisarea naționalităților, numai pentru ca în loc să ne ajungem scopul, se scormonim ura și neîncrederea față de noi, armele pe cari Austria le poate întrebuința oricând în contra noastră, într-o sprijinirea intereselor sale? Și dacă nemărginitul capitalism englez, care face negoț cu lumea întreagă, a putut privi multă vreme cu nepăsare la miseria din Irlanda și la înapoierea vechilor părți cheltice din Wales și Scoția: poate oare Ungaria să-racă, plină de datorii și de deficite, să privească nepăsătoare la subminarea economică și culturală a jumătății de stat, la groaznică atrofiere a capacității de producere și consumare?

Zic deci, că dacă politica ar fi într-adevăr executarea principiului lui Bentham, întreaga problemă ar putea fi luată în jumătate de oră din mâinile dure și neputincioase ale asimilării cu forța. Dar noi, cari știm, că în politică numără numai interesele de clasă, și anume, interesele clasei de astăzi, — nu continuăm cu predicarea acestor adevăruri, ci precisăm numai direcția de dezvoltare, care va face, mai curând ori mai târziu, imposibilă politica de asimilare forțată.

Direcția aceasta de dezvoltare e aceeași, pe care am spus-o în cartea aceasta ca direcție învingătoare de dezvoltare în — apus. Mișcarea pe terenul schimbului de mărfuri, producerea pe seama piețelor din lume, creditul economic, cultura populară, toate acestea își înmulțesc firele pe fiecare oră, și se lovesc de organizațiile feudale, cari formează pedecile cele mai mari în rezolvarea chestiei naționalitate. Feudalismul, deci domina de caracter militarist, basată pe marea proprietate, se mai

susține ici-colea, ba în țări poliglote ia asupra sa chiar rolul apărării patriei, dar fiindcă nu se poate feri decât numai cu forța, cu corupția, cu legi excepționale, și nu poate trăi decât numai în aerul lipsit de cultură și îmbibat de superstiții religioase: mai curând ori mai târziu trebuie să ajungă în conflict cu toate păturile productive ale societății.

Cei cu orizonturi înguste zic, că tocmai progresul industrial și revirimentul comercial a dat naștere chestiei de naționalitate, adormită în evul mediu în brațele economiei naturale și ale cetirii bibliei. Dar afirmarea aceasta e adevărată numai în sensul, întrucât adevărat e, că valorile străne prea tare în zăgăzuri, mai curând ori mai târziu strică zăgăzurile; și dacă apele nu-și primesc scurgerea lor liberă, vai de corăbii, de pământuri și de porturi! Râurile au deci să fie canalizate, și atunci apele adunate la un loc sunt numai de folos comunicației și economiei de câmp. Corăbii uriașe pot se umple atunci pe apele, pe cari mai înainte pluteau numai luntre mici, ba cu apa de prisos se pot uda holdele productive. Zăgăzurile vechi feudale nu mai sunt astăzi acomodate pentru oprirea în loc a puterilor energiei ale popoarelor și pentru diriguirea lor, a energilor, pe cari le-a născut capitalismul și cultura populară. Și dacă aceste energii a-nouei dezvoltări explodează în ținuturile cu limbă mixtă, ca o luptă între naționalități, motivul nu e acela, că apele, povoiul industrial, a crescut prea tare, ci acela, că zăgăzurile cele vechi nu mai sunt de nici o treabă. E afară de orice îndoială, că dezvoltarea noastră modernă economică și culturală gravitează spre unitate și libertate, spre schimbul curat de mărfuri, spre piața neîmpedecată, spre învârtirea liberă de bunuri și de idei. Feudalismul e însă tocmai contrariul: lumea

forțării, a particularismului și a legării de un loc anumit.

Emoțiunile chestiei de naționalitate sunt și astăzi foarte îngreunătoare pentru viața productivă culturală. Din punctul ei de vedere e o prostie nemărginită conturbarea, ani de-a rândul, a mersului regulat în legislațiune și în autonomiile locale, prin scoaterea pe plan a limbei din școală sau dela oficiile publice. Chestia fundamentală a spiritului timpului de astăzi nu e asigurarea limbei, ci asigurarea ordinii de drept. Ficțiunea unității de limbă devine imposibilă în momentul în care, pentru susținerea ei, o parte a poporului e despoiată de drepturi, iar democrația vine jertfită pe altariul unei clice scăpătate nemeșesti, ca monopol al ei. Aceasta a fost constrângerea, care a îndemnat statele conducătoare pe terenul industrial: Anglia și Belgia, se pășescă pe terenul liberalismului naționalist și Anglia se dea autonomie Irlandei. Și curentul acesta va înainta meru, dela apus spre răsărit.

Asimilarea cu forța a dat faliment chiar și în Germania. Ea se continuă încă, însă numai pentru onoarea steagului, pentru conservarea prestigiului, pentru evitarea apariției unei slăbiciuni. Dar miserabila politică particulară a volniciei și a legilor excepționale nu mai poate fi continuată în mod serios atunci, când legea liberală de întrunire, adusă de Reichstag, deschide drum pe întreaga linie pe seama organizării libere a tuturor energiilor naționaliste. Și întrebați numai pe muneitorii și pe cetățenii inferiori germani, că ce le trebuie: unitate de limbă cu Danezii, Francezii și Polonii, ori libertatea dreptului de întrunire?!

Aceleași forțe vor da întorsătură și în Ungaria direcției politice de naționalitate. Și încă din două părți se vor desvolta lucrurile spre acelaș scop. Întâi, chestia de națio-

FOIȘOARĂ.

O nouă carte despre Brancovicești.

De Dr. Silviu Dragomir.
(Urmare.)

De acum robia lui de peste douăzeci de ani în Viena și, pe urmă, în Eger (Boemia), rolul lui în politica sârbească și legăturile lui cu fruntași și conducători Sârbilor precum și peripețiile prin care a mai trecut, pe noi nu ne mai interesează în măsură așa de mare. Soartea lui ramane dela această dată legată de istoria Sârbilor, fiind cu desăvârșire străină de noi. Urmează însă să ne mai oprim un moment la Cronica lui, a cărei apreciere o face dl Radonić în capitoul XIX.

Pentru înțelegerea deplină a activității literare a lui Gheorghe Brancovici e de cea mai mare importanță timpul de opt ani pe care l-a petrecut el în București, unde a venit în atingere cu învățații români de atunci, ceea ce pe lângă motivele sale personale, i-a dat îndemn să se ocupe cu vechii croniciari, dela cari a luat materialul pentru Cronica sa.

Anume legături crede dl Radonić că le-a avut Gheorghe Brancovici cu Constantin Filipescu, care va fi primit dela Brancovici informații scoase din Letopisetile sârbești cu privire la veacul al XIV-lea și al XV-lea. Interesul lui Constantin Filipescu pentru Miloș Oblici îl atribuie dl Radonić

raportului dintre el și Gheorghe Brancovici. Poate să fi cunoscut și pe logofătul Stoica Ludeșu, cum a stat de sigur în strânse legături cu stolnicul Constantin Cantacuzino, care să și provoacă odată la învățatul ardelean Gheorghe Brancovici. E băttător la ochi, că Stolnicul Constantin utilizează pentru istoria veche aceleași izvoare ca și Gheorghe Brancovici, așa că nu-i mirare dacă în expunerea lor acești doi scriitori se ating de multe ori. Spre pildă istorisirea lui Cantacuzino despre raporturile dintre Constantin cel Mare și Lăcinu samănă cu istorioara lui Brancovici, ceea ce înseamnă că au folosit același izvor. Aceeași e cu desăvârșire la amândoi explicarea numelui de Cuțoviah, și influenței lui Brancovici, și nu tradiției îi atribuie dl Radonić și afirmarea lui Cantacuzino despre originea sârbească a Basarabilor.

Toate acestea, ca și relațiile personale ale lui Gheorghe Brancovici cu Stolnicul Constantin, ne dau dreptul să tragem concluzia, că Brancovici s'a folosit în București de biblioteca Stolnicului Constantin. Preocupările lui literare în București le vedește și Cronica sa scrisă românește, care este un fel de schiță a Croniceii sale celei mari, pe care a scris-o în Viena.

În acest capitol din urmă ne dă dl Radonić o minuțioasă analiză a Croniceii, cu însemnarea izvoarelor pe care le-a întrebuințat Brancovici pentru anumite părți, și la urmă ne înfățișează influența ce-a avut-o el asupra celei dintâi generații sârbești după dansul.

Din acest scurt resumat al operei dlui profesor Radonić, în care am scos în relief mai mult lucrurile care ne interesează pe noi, se vede importanța covârșitoare pe care o are. Ea îmbrățișează aproape toate problemele cu privire la Brancovicești, care au avut darul să preocupe odată pe istoriograful sârbi și români și, dacă nu le rezolvă definitiv pe toate, arată totuși calea adevărată pe care pot fi ele deslegate.

Vedem parcă într-o nouă lumină pe groful Gheorghe Brancovici, și epoca sa nu o mai putem aprecia după impresiile noastre, favorabile sau nefavorabile, dar nu totdeauna drepte. Dl Radonić se apropie de eroul său ca să-l cerceteze vieța, să-l analizeze pas de pas și să-l fixeze însușirile care, strâns imbinat cu toată personalitatea lui, i-au adus o vieță destul de viitoare. Prin urmare nu ni-l înfățișează pe Gheorghe Brancovici ca pe un șarlatan fără păreche, cum au făcut-o alții, ci încearcă a pătrunde în modul lui de gândire spre a da o dreaptă explicație nenorocirilor sale din viață, precum și succeselor efemere și dela o vreme farmecului, pe care l-a avut acest „pseudo-Despot” asupra contemporanilor săi, și până de curând și asupra adeptilor romantismului în istoriografia sârbească.

Groful Gheorghe Brancovici, omul ambițios, înzestrat cu o bogată fantazie, crescut de fratele său Sava, Mitropolitul Ardealului, care i-a sădit în suflet ideea despre originea domnească a familiei sale, ideile care avea el s'o lumineze pe cale literară cu dovezi făurite de el însuși, — a fost ca om politic

naiv și nereal: nu știa în împrejurări hotărâtoare să se razime pe realitate și să-și cumpănească adevărata valoare personală, ci totdeauna își suprapunea puterile. Memorii sau din anul 1673, către președintele austriac din Constantinopol, și cel înaintat de el, în 1688, în Viena, dovedesc aceasta pe deplin.

E de remarcă însă, că până în momentul când a fost prins la Cladova, Sârbii lui nu-l prea cunosteau. Îndată ce a fost prins însă, numele lui pătrunde în masele poporului sârbesc. Temperamentul său vioiu și ambiția nemărginită nu l-au putut împăca niciodată cu gândul, că lumea poate trece peste el ca peste un om mort politicește. De fapt, el, în captivitatea sa și-a văzut realizate într-o cârta aspirațiile, reșcunoscut fiind așa fără arme și armată, ca un conducător al Sârbilor, cari i-au adoptat și urmat unele din ideile sale politice. În aceste coluri ne înfățișează dl Radonić figura grofului Gheorghe Brancovici.

Bogatul aparat științific cu care și-a înzestrat dl Radonić opera sa, materialul estras din diferitele arhive și criticat cu o largă pricepere de autor, care mai posedă și întinse cunoștințe în domeniul literaturilor istorice ungurești, rusești și românești, nu numai că l-au făcut cu puțință să ne dea o mulțime de lucruri noi, ci i-au ușurat și deslegarea vechilor controverse literare ivite în jurul Brancoviceștilor.

(Va urma).

nalitate în Ungaria nu e chestia unei frânturi mici naționaliste, ci a unei jumătăți de țară. Astăzi, aceasta jumătate de țară e cu mult mai slabă decât ceaaltă, decât jumătatea maghiară. Dar totuși e ea și astăzi destul de tare, ca să poată pretinde un compromis corespunzător echității. Orice lățire a culturii, orice înaintare pe terenul agronomic și industrial în ținuturile naționaliste, aduce cu sine inevitabilitatea acestui compromis echitabil. Cu atât mai vârtos, că de altă parte nici maghiarimea muncitoare nu vamaiputea tolera, ca democratizarea țării, înfrânarea feudalismului, se fie împedecată cu proasta poveste despre primejdia naționalistă. Noi de o mie de ori mai mare trebuință avem de un parlament democratic al poporului, decât de maghiarizarea forțată a copiilor nemaghiari! De o mie de ori mai mare trebuință avem de o lege liberală de înținire, decât de cântarea imnului maghiar în Blaj! De o mie de ori mai mare trebuință avem de dezvoltarea economiei de câmp, decât de un solga-bird în Trencin, cunoscător numai de limba maghiară! Iar pentru o industrie dezvoltată maghiară, am da cu cea mai mare grăbire toate inscripțiile unității de limbă din amărâtele sate ale ținuturilor slovacesti și românești!

Tot mai pronunțată devine deci dilema lui Kecskenéthy Aurel, care scria: „În Ungaria alegerea prudentă e a se face între două direcții politice: Ori se ține în vedere conservarea supremației istoricenaționalemaghiare, și atunci au se fie delăturate instituțiile de libertate, — paradarea cu liberalismul și cu diferitele floricele democratice, — ba și națiunea însăși trebuie se renunțe dela anumite cercuri de drept politice, pe cari naționalitățile le întrebuințează în contra ei, cu alte cuvinte: dictatură sistematică, o concentrare puternică, în limba maghiară, — ori apoi, din contră, mâncăm din convingerea, că supremația de limbă a națiunii maghiare e imposibilă, cu instituțiuni îndrăznețe naționalitățile nu pot fi ținute în frâu, și atunci trebuie creat statul poliglot, cu instituțiuni liberale, până la ultima consecință. Partidul lui Deák se află în confuzie de idei și se svârcolește între acestea două, în dreapta și în stânga, iar opoziția nu e cu nimic mai înțeleaptă. Puțini sunt cei ce văd răsărind primejdia din aceste contraziceri și șovăeli. Pentru abnegația primă, națiunii îi lipsește facultatea, nu e destul de matură; iar pentru a se ridica la al doilea punct de vedere, îi lipsește avântul.”

Astăzi rezolvarea nu se mai poate căuta decât pe o singură cale: în direcția democrației și a egalității de drept!

Din casa magnaților. Sâmbătă a ținut casa magnaților sedință bine cercetată. S'a spus și ea cuvântul asupra legilor militare, votate din partea dietei, și votul ei e cea mai frumoasă satisfacție dată contelui Tisza și guvernului. Casa magnaților a votat adecă legile militare, în general și pe articole, cu o majoritate neașteptată, și prin aceasta a aprobat procedura contelui Tisza, ca president al dietei. Pentru propunerea, ca legile se fie trimise îndărăt dietei spre a le pertracta și vota de nou, au votat numai 31 de magnați, iar contra ei 170. Pentru o altă propunere, ca în casa magnaților legile se fie luate în dezbateră numai în 25 Iunie, au votat 33, contra 141 magnați. Casa magnaților deci în covârșitoarea ei majoritate s'a pus pe partea contelui Tisza, ceea ce înseamnă o ocaustrofă pentru opoziția maghiară!..

Episcopia maghiară. Cetim în „Românul” din Arad următoarele: „Din izvor vrednic de crezământ ni-se comunică știrea, că chestia episcopiei gr.-cat. maghiare — e amânată. O persoană, care știe din izvor autorizat, a declarat, că Papa a amânat chestia episcopiei — sine die, în urma intervențiilor făcute dintr-o parte, care este în măsură de a cunoaște marile

primejdii, de cari ar fi amenințată biserica romano catolică din Orient pentru cazul, când episcopia gr.-cat. maghiară în Ungaria ar deveni fapt împlinit. Acea persoană, fiind chiar în urma vocațiunii sale în situație de a sta în legături directe cu Vaticanul, a descoperit acelea primejdii de dreptul Papei, care cumpănind motivele de gravitate inexorabilă ale raportului din chestie, a aflat soluția cea mai ferocită în „faciendo omittendo”. Nădăjdum, că informația noastră se va adevăra. Să dea Dumnezeu!

Serbările naționale dela Iași.

Desvălirea monumentului lui Cuza-Voda.

(Urmare).

Intâi a vorbit I. P. S. Sa, Mitropolitul Pimen al Moldovei, presidentul comitetului instituit pentru ridicarea și desvălirea monumentului lui Cuza. A spus următoarele:

Sire,
Altefe Regale,
Domnilor și Doamnelor,

Recunoștința este expresiunea simțământului datoriei.

Acest simțământ se ridică uneori până la virtute.

Un popor, ca și un om, cu cât e mai pătruns de simțământul recunoștinței față de conducătorii și binefăcătorii lui, cu atât are sorți a deveni un popor cu nume mare, — un popor puternic.

În deosebi, recunoștința către acei oameni, cărora Dumnezeu le-a dat sarcina de stăpânitori, și în persoana cărora se întrupează ființa și aspirațiile unui neam, devine cu atât mai mare, cu cât grija și viața acestora sunt consacrate pentru atingerea idealului sfânt al poporului ce-l conduc.

De acest simțământ lumea a fost pretutindenea și totdeauna pătrunsă, și manifestarea recunoștinței s'a arătat și s'a înfăptuit prin diferite forme.

Și noi ne-am adunat aici să sărbătorim manifestarea simțământului de recunoștință, de datorie și de mulțumire pentru fostul Domnitor Alexandru Ioan Cuza.

Sire,

Sărbătoarea de azi e cu atât mai mărească, manifestarea simțământului de recunoștință către fostul Domnitor e cu atât mai covârșitoare, cu cât Majestatea Voastră — iubitul nostru Suveran — ați binevoit a veni la Iași și a fi în fruntea noastră, însoțit de A. A. L. L. Regale, Principele Ferdinand, moștenitorul Tronului, și Principele Carol al României, ca împreună să salutăm chipul lui Cuza Vodă, turnat în această bucată de bronz.

Prinosul acesta adus lui Cuza Vodă se cuvine; căci el a fost sufletul faptelor mari săvârșite în timpul domniei lui, cari au fost ca o nouă pregătire pentru noua organizare a statului român, faptuită prin înțeleapta conducere și probata vitejie a Majestății Voastre.

Di Grigore Ghica-Deleni, unul dintre fruntașii țării, a luat inițiativa de a se ridica acest monument.

Domniei Sale desi i se cuvine de drept marea cinste de a fi cel dintâi vorbitor la această sărbătoare.

Domnul Ghica-Deleni are cuvântul.

Roștește acum domnul Grigore Ghica Deleni, inițiatorul mișcării pentru ridicarea monumentului, vorbirea următoare:

Majestate, Altefe Regale,
I. P. S. Mitropolit, și
Onorată adunare,

Popoarele înțelepte, și în deosebi cele latine, și-au scris în totdeauna, singure, istoria lor, prin monumentele neperitoare.

Astăzi și poporul român, prin înălgurarea acestui falnic monument, scrie în bronz una din cele mai frumoase pagini ale istoriei sale moderne, glorificând pe marele domnitor Cuza-Vodă.

Majestate,

Prin acest monument slăvim pe aleul poporului român, a cărui amintire trebuie să rămână pururea în inima noastră a tuturor.

Prin monumentul acesta aducem prinosul nostru de recunoștință generațiilor lor trecute, în cari toți prenumerăm un nume, care însușit de un nemărginit devotament a pornit iresistibilă mișcare a unirei, încheiată prin înființarea statului nostru de astăzi.

Cu această ocazie nu trebuie să uităm, cătă recunoștință dorim Împăratului Napoleon al III-lea, pentru prietenosul sprijin ce a dat Românilor, ajutându-i să-și realizeze idealurile lor.

Acest monument este expresiunea recunoștinței noastre nemărginite pentru Cuza-Vodă, căci în El s'a încarnat toate idealurile generației trecute, îndeplinite cu credință ca de un adevărat erou al istoriei noastre.

Am zis Erou, pentru că s'a luptat cu bărbăție și a cîștat în luptă după izbândă.

Prin legea rurală de la 1864 a limpezit o mare chestie socială, punând ordine acolo, unde domnea confuziunea.

Pe terenul național Cuza-Vodă a cucerit moștile înstreinate la oălgării greci, reintregind astfel patrimoniul național și lărgind câmpul proprietății în folosul sătenilor.

Cităm aceste două mari izbânzi ale domniei lui Cuza Vodă, căci nu putem să reamintim aici toate faptele Lui însemnate, în toate ramurile activității Sale, căci în biserică, în învățământ, în armată, în justiție, în administrație, ca și în politica externă, a fost un mândru și mare Român.

Și acum, la sfârșitul cuvântărilor mele, suntem datori să exorimăm toată recunoștința noastră M. S. Regelui Carol I și A. A. L. L. Principeilor Ferdinand și Carol, pentru că au binevoit a veni în mijlocul leșenilor, să ilustreze această sărbătoare națională, răsplătind cu prezența Lor sacrificiile făcute de orașul Iași în interesul patriei.

Fie-mi permis încă să mulțumesc din toată inima bunilor mei camerezi, cari m'au ajutat cu statornicie în curs de opt ani să izbutesc a realiza acest măreț monument, expresiunea recunoștinței publice a poporului român.

Mulțumesc asemenea ilustrului maeștru, sculptorului Rafaelo Romanelli, care și-a pus tot deinteresatul său talent în executarea acestei opere de artă și a izbutit să ne redea înfățișarea mândră și fidelă a lui Cuza-Vodă.

Mă adresez în fine domniei-voastre, domnule primar, și vă rog, să primiți monumentul nostru și să-l păstrați cu venerație, pentru cinstea orașului de unde au pornit cele mai mari idei și unde s'au născut toate sentimentele de abnegațiune și de sacrificii pentru cauza națională.

Primarul orașului Iași, domnul Gheorghe Botez, răspunde următoarele:

Sire,

Ca primar al Iașului, fosta capitală a Moldovei, astăzi a două capitală a M. V., cer Augusta Voie să aduc în numele leșenilor prinosul de dragoste credincioasă pentru iubitul Suveran, al cărui înalt suflet în fie-oe dată solemnă, din tot cursul domniei, s'a bucurat cu bucuriile noastre și a suferit de durerea poporului Său.

Și astăzi, când tot un moment solemn, poate cel mai solemn din zdruncinată viață a poporului român, ne întrunește pe toți deaproape și de departe spre a sărbători un erou al neamului: Voi, Majestate, tot în mijlocul poporului sunteți și Iușta Voastră prezentă va rămânea adânc săpată în sufletele românești și va fi pildă înțeleaptă în lungul vremilor ce vor curge.

Sire,

S'a scurs mai bine de jumătate de secol de când cetățenii Iașului sărbătoreau în doita alegere a colonelului Alexandru I. Cuza, cel sortit să fie ultimul Domn al Moldovei și primul Domnitor al României, — una singură și nedespărțită.

Și în bucuria ce cuprins se în acele fericite zile toată suflarea românească, s'a înscins o horă mare, nu toamă pe acest loc, zis astăzi „Piața Unirei”, ci mai alături ceva — colo însușea slădirei, numită pe atunci „Hanul lui Petrea Basalu”.

Și într-un entuziasm isvorât din suflăte curate s'au prins în joc deavalma boerli cu negustorii cinstiți, cu breslașii harnici și cu plugarii oțeliți în nevoi grele.

S'au prins și mândrele domnițe, ca Ilenele Cosinzene ale poporului. Toți s'au prins în „Hora Unirei” și toți aveau lacrimi de bucurie în ochii lor, căci așa este Românul: răde nepăsător în durerea lui, dar plânge de bucurie. Și cu atăta foc s'a învârtit sfânta horă a unirei, în căt Măscovul, răul blestemat, ce veacuri despărț se două țări surori, a fost săcat pentru vecii vecilor!

Sire,

Domnul prezident al comitetului de inițiativă, Grigore Ghica Deleni, a desoris neperitoare acte înfăptuite în atât de scurt răstimp de către Alexandru I. Cuza.

Eu voiu reținea numai actul Unirei, căci actul acesta este și va rămânea pentru noi cel mai mare, cel mai sfânt, în veacul veacurilor.

Dintr'insul, din Unire, au isvorât toate câte s'au făcut de la 1859 până azi, toate câte nădăjdum că se vor mai face în viitorul vremurilor. Și deă n'ar fi fost de căt aceasta, — destul era!

Nu doar că Unirea nu s'ar fi făcut cândva și fără Cuza! Prea mult pătrunsese în inimi, în ființa noastră, ideea salvatoare a unirei. Dar El, Voda-Cuza, a știut să grăbească în mod ferocit mersul istoriei. A știut toate să le folosească, toate pie-decele să le înfrunte, să le doboare.

Din energia, din credința entuziastă în destinele poporului român, a dat energie și încredere unei întregi națiuni. El a știut să imprime pecetea personalității sale pe întreaga epocă a renașterii și regencării poporului românesc.

Și iată pentru ce Cuza-Vodă este și va rămânea despururi în amintirea Românilor un erou legendar, a cărui figură va crește pe atât mai luminoasă, pe cât veacurile se vor scurge mai numeroase.

Sire,

Istoria vorbește de la sine. Ea însorie pe bronzul ei tot ce a văzut și vede! Voiața omenească oă de puternică să fie, nu poate schimba întru nimic faptele istorice. Pe veci istoria va scrie, că la 1859 A. I. Cuza-Vodă a pus începutul unei epoci mari pentru noi, epoci pe care M. V. de la 1866, prin dragostea ce-ai închinat-o poporului român, a-ți continuat-o cu noroc, mărindu-o în strălucire.

Și nădăjdum în adâncul ougetului nostru, că A. S. R. Moștenitorul Tronului va continua mersul ascendent al acestei epoci.

Iașul, din sufletul cărui au pornit multe idei mari, multe acțiuni viguroase, și care a avut abnegarea a-și supune mari sacrificii pentru izbândirea țelului sfânt, salută astăzi tot cu acea pornire entuziastă, ca și la 1859, pe marele Domnitor a cărui statue prin inițiativa și străduința neobosită a distinsului român Gr. Ghica, înoujurat de persoane tot atât de înflăcărte și stăruitoare, a fost ridicată, precum trebuia, — da! precum îi trebuia, în cetatea Iașului, — și care statue ne este astăzi încredințată pentru vecinica păstrare, nouă, leșenilor.

Ca primar al Iașilor rog pe M. V. să-mi acorde înalta învoire de a aduce cele mai călduroase mulțumiri d-lui Gr. Ghica-Deleni pentru fapta patriotică a înălțării acestui falnic monument și pentru prețiosul dar făcut vechii capitale a Moldovei. Monumentul acesta înălțător, când o națiune întregă salută și se închină în fața bronzului ce întrușipează pe legendarul Cuza-Vodă, va rămânea viu deapănura în amintirea noastră.

Să trăiți Majestate,

Să trăiască M. S. Regina,

Să trăiască întreaga Dinastie!”

A vorbit apoi studentul Dăscălescu, prezidentul centrului studentesc, care a spus următoarele:

Sire,

Altefe Regale,
Doamnelor, Domnilor,
Frați Români!

În aceste clipe sfinte pentru poporul românesc, când se desvălește statua marelui domnitor Alexandru Ioan I. Cuza, primul suveran al Principatelor Române într-un singur stat: România, unire, care e opera marelui domnitor, fac din domnia lui una din cele mai strălucite epoci din viața poporului românesc.

În domeniul culturii naționale, domnitorul Alexandru Ioan I. Cuza a pus bazele celor două temple ale culturii: Universitatea din Iași și cea din București, de unde radiază binefăcătoare pentru tinerime lumina adevărului și a științei.

Studentimea universitară aduce prinosul ei de recunoștință marelui domnitor, care a întemeiat cele mai superioare instituții de cultură națională, și care a eliberat țărâna din robia de veacuri în care zicea, redându-i libertatea pe pământurile ei.

Ești din mijlocul poporului de jos, cea mai mare parte dintre noi, studenții, știm să prețuim acel act fără seamăn în istoria poporului românesc: Improprietărea țărânilor. Eram robi, Cuza-Vodă ne-a dat libertatea.

În aceste clipe sfinte, când chipul de bronz al marelui domnitor dovedește recunoștința popoarelor față de eroii lor;

În clipele aceste, când noi sărbătorim aici pe acela, care a creat o epocă de glorie în istoria României: departe de noi, tot în aceste clipe, cinci milioane de țărâni pleacă pe brazda negră a pământului lor, varsă lacrimi de bucurie și recunoștință.

Sire,

În aceste momente solemne, când prin Augustă Voastră prezintă această mare act național și istoric, studențimea universitară se pleacă cu adâncă recunoștință înaintea Maiestății Voastre, și vă asigură de răvna și muna ei pentru binele scumpei noastre patrii, păstrându-și neclintită credința către tron și dinastie.

Cuza-Vodă ne-a dat unirea țărilor române, — Maiestatea Voastră ne-a dat independența și regatul României de azi!

Sfârșind strig: Trăiască memoria marelui domnitor Alexandru Ion I. Cuza! Trăiască M. S. R. gale și Regina! Trăiască Altețele Lor Regale! Trăiască dinastia noastră națională!

(Va urma).

Dela sate.

Misiune poporală în parohia Bârăști (tr. Iliei).

În 27 Mai v. în bățile soarelui de vară și în legănatul pădurilor străvechi, oaspeți plăcuți au venit la noi în numele progresului și al culturii române.

Dez de dimineață se adunau fiii neamului nostru spre așteptarea lor, chemându-i dăgănitul olopotelor la prezuicul luminii ce se va ținea.

În biserica, în anul 1910 pictată și renovată, preoții cucernici la 8 ore au început utrenia, fiind ouprinși și ei de însemnătatea momentelor ce se vor desfășura.

La orele dimineții 9 iată sosește vestea, că delegatul despărțământului „Astrei”, P. O. domn Z. Murășan, protopresbiter, e în hotarul comunei. Preotul local O. Albani însoțit de preoții: G. Țăposu din Certejul-de-jos, I. Ivan (din Podele), S. Andrica (din Sirbi), îmbrăcați în odăjdii și înoujurați de poporenii, îl așteaptă la intrarea bisericii. Preotul locului în cuvinte scurte își exprimă via sa mulțumire sufletească, protopopului tractual, cât și însoțitorului său, parohului I. Oprean (din Borș), că n-au pregetat a descăleca în mijlocul acestui sătuleț, până acum lăsat în uitare. După vorbire, iarși scurtă, dar cu miez a părintelui protopop, să intră în biserică, unde să urmează apoi serviciul divin, condus acum de T. Popa, (paroh în Fureșoare), servind cei 4 preoți mai sus amintiți.

La orele 10 și jum. se termină sfta liturgie. Se porcede la îndeplinirea punctului I. din program: Sfințirea unei cruci de stejar, pictată de un iscusit flu al parohiei (neștiutor de pictură) Avram Suciu.

În fruntea convoiului fălăiau praporii, ca semne de biruință, și în urma lor poporul, în număr frumos 4 cu 4, servitorii altarului, acum 7 la număr, pontificând Z. Murășan, protopop. La depărtare de 2 km. în umbra pădurii de fag e înălțată crucea Domnului. Păsărioarele cântă imn de laudă, glasul cantorilor răsună prin pădurea bătrână, iar preoții cu poporul e ouprins de frumseța și importanța clipeilor. Sfantă evlavie, datătoare de biruință poporului român, se vede în fața fiescării. Se sfințește crucea, iar părintele protopop în cuvinte simple explică credința străveche, care ne-a mântuit, îndemnând a o păstra în curățenia sa.

Obosiți acum, preoții și poporul, să așează la masa naturei, sub umbra deasă, unde să ia cu poftă de toți un simplu amez.

Era o idilă adevărată. Păcat că a lipsit un fotograf. Dnele, presum: protopopease, preotesele din Booz, Fureșoara, Podele și Bârăști, erau neintrecute în bucurie, văzând succesul frumos moral al acestui act.

La orele 2 d. a. ne ridicăm, deși eu regret, din răcoritoarea umbră, spre a îndeplini celelalte 3 puncte din program:

a) Deschiderea adunării poporale, prin preanor. par. protopop.

b) Cuvântare despre alcoolism, păstrarea sănătății, de par. G. Țăposu.

c) Folosile luminării minții, a cărții, înființarea unei agenturi a Astrei, de par. O. Albani.

d) Prelegere practică din domeniul agriculturii, de părintele I. Opreanu din Booz.

Iar ne așezăm lângă mama bună, bisericuța satului, unde domnul protopop îndeplinește actul deschiderii ședinței, ca delegatul despărțământului.

Se alege notar preotul S. Andrica din Sirbi, dându-și cuvântul apoi par. G. Țăposu, care cu teme, într'un limbaj frumos, curat și simplu, ne face cunoscute urmările beției și însemnătatea păstrării sănătății.

Sfârșind între aplauzele tuturor, se dă cuvântul părintelui Octavian Albani, care cu cunoscute sa dibăcie espune folosile luminării minții, a cărții, îndem-

nând și rugând, ca să învețe se sorie și cetească poporul în limba dulce și frumoasă, și pentru el și pentru Dzeu.

Arată dragostea mult stim. domn A. Bârseanu, prezidentul Astrei, cât și a comitetului central, față de țărani, pe cari i-au învrednicit a le trimite 50 exemplare din Abodarul Bota, spre a fi de folos și prin aceasta poporului.

Espune, că în cursul iernii, în urma cercularului Esc. Sale părintelui Arhiepiscop I. Meșianu, s'a ținut cursul analfabeților, învățând 6 inși bine, 10 suficient măiestria cărții.

E de părere, că să se înființeze o agentură a „Astrei”. Se primește. Se alege președinte par. O. Albani, casar: economul Avram Suciu, iar bibliotecar I. Popa I. Petru.

S'a înscris de astădată 5 inși ca membri, având nădejde la sporirea membrilor. În urmă părintele iscusit agricultor al Boozului, ne duce la plăcuta și folositoarea sa ocupațiune, la stupărit. Pe înțelesul tuturor, clar, consecvent și plăcut, ne desfășură înaintea ochilor obiectul său, arătând și în praxă, având stupii la îndemână, umblarea cu stupii și foloasele lor multilaterale.

Punctul său e unul din cele mai gustate, și e cu dragoste împreună cu interes ascultat.

În fine la orele 6 se sfârșește programul vast și obositor.

Părintele protopresb. exprimându-și via sa mulțumire și declarând atât misiunea, cât și adunarea de constituire deplin succedată, încheie adunarea.

Iar noi, slujitorii împreună cu poporul, „care acum se trezește” prin sânginea preotului său, am rămas mulțumiți în sufletele noastre zicând: „dă-ne Doamne mulți preoți însuflețiți, cum au fost cei pomeniți, ca poporul român la lumina Ta să ajungă”.

Zărândeanul.

NOUTĂȚI.

Pentru inundații din Lugoj. Pe lângă alte ajutoare, date celor nenorociți prin foc, apă și furturi, de pe teritoriul Ardealului, Excelența Sa, Înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit al nostru Ioan Meșianu, a trimis și pe seama inundațiilor din orașul Lugoj suma de 800 coroane.

Promoție sub auspiciis Imperatoris. Spre cea mai mare bucurie a noastră a-nunțăm, că în curând va fi promovat la Universitatea din Cernăuți doctor în teologie sub auspiciis Imperatoris domnul Romul Căndea, fiul protopopului din Avrig. Promoția aceasta va fi o serbătoare pentru noi, căci pe lângă aceea, că se câștigă grev, e și rară. Serbătorea va avea un aspect deosebit, căci va lua parte și Guvernatorul țării, care îi va preda inelul trimis de la Maiestate, iară promovatul va ținea un discurs festiv. Așteptăm cu mare drag această zi, care ne va reaminti pe regretatul profesor Dr. Vasile Găina, primul român promovat sub auspiciis în Cernăuți, fiind baronul Stărcuș al doilea, iară acum Romul Căndea al treilea. Cu această ocazie felicităm pe distinsul tiner, dorindu-i și pe mai departe succese strălucite pentru prestigial neamului. (ab.)

Rectorul universității din București. Maiestatea Să, Regele Carol, a subscris decretul prin care dl Ioan Bogdan este confirmat în demnitatea de rector al universității din București.

Sfântul Sinod al bisericii autocefale gr.-ort. din România a fost intrunit săptămăna trecută în sesiune ordinară. S'a rezolvat afaceri curente. Cererea fostului Episcop de Roman, Gherasim Safrin, de a i se revizui procesul, n'a fost luată în considerare.

Mărcuș și Crișan. Unele zisre vieneze aduc rapoarte despre încheierea anului la academia de muzică și cant din Viena și vorbesc cu multă căldură despre talentele și prestațiunile artiștilor nostri Mărcuș și Crișan, elevi ai acestei instituțiuni.

Emularea în „Football” ținută eri d. a. la orele 6. în câmpul de lângă trei stejari, s'a terminat cu învingerea reuniunii sibiene de sport, pusă sub conducerea dlui Gruber, profesor de gimnastică, în proporția 2—0. S'a remarcat iscusința tinărului Cristea, elev pe cl. 7 liceală, în aruncarea pilei cu piciorul. Numărosul public a urmărit cu viu interes frumosul joc.

Teatrul Bârsean amănat! Reprezențația pe care avea să o dea eri doamna și dl Bârsean în Sibiu, a fost amănată, din motive nouă necunoscute.

Grevă generală. Conducătorii partidului social democrat dela noi au intenționează să proclamze greva generală, în țara întregă, pe una ori două din zilele săptămănii acesteia, pentruca pe calea aceasta se silească cercurile conducătoare se compună noua lege electorală pe baza votului universal.

Deputat femeie! În cercul electoral Iungbunzlav, în Austria, a fost ales deputat la dieta provincială boemă scriitoarea Vyk-Kunelitzky, cu o majoritate de 475 de voturi. Președintele de alegere nu i-a predat credenționalul obicinuit, pe motivul, că femeii nu pot face parte din corpurile legislative, iar aleasa se va adresa justiției, pentru a provoca o sentință, dacă poate se fie aleasă o femeie ca deputat? Chestia va fi foarte ușor de desleat. E trecută respectiva în listele electorale, ori nu? Dacă da, atunci mandatul, cu puțină bunăvoință, se poate fi declarat de valabil. Nu e trecută? Atunci alegerea nu e valabilă.

† Nina Cergedi, distinsa Româncă, a cărei moarte am înregistrat-o și noi, și-a testat misiile economice, adunate din pensia ce o avea, pentru scopuri culturale românești. Astfel cetim în „Unirea”, că a testat fondului gazetărilor români 600 cor., gimnaziului din Brad 500 cor., fondului de teatru 400 cor. etc. Suma legatelor face 15 mii de coroane. Fie binecuvântată memoria celei ce a ținut atât de mult la neamul ei!

Mulțumită. Marele mecenat, Ilustrul Domn Vasile de Stroescu, a binevoit a dona și pe sama școalei noastre suma de 500 cor., pentru care vădită faptă de încurajare îi exprimăm profunda noastră mulțumită. Ibănești, la 12 Iunie, 1912. În numele comitetului parohial: Grigoriu Nicoară, paroh pres. Octavian Petru, notariu.

Din Lupeni ni se sorie, că Duminecă în 9 Iunie n. c. s'a intrunit acolo preoții nostri din Valea Jului, pentru a celebra serviciul divin în sobor. Parohia gr.-ort. din Lupeni e abia de doi ani înființată, biserică deci nu există în comună, ci numai casă de rugăciune, la care însă alergau oamenii cu sutele, din Lupeni și împrejurime, chiar și de cei de altă religie. Serviciul divin a fost condus de protopresbiterul Dr. C. Popescu. Oamenii s'au mărturisit și cuminecat, au ascultat predici frumoase și au plecat mângăiați acasă, după ce preoții au eșit și la hotar, unde au oetit rugăciuni și au făcut stropirea cu apă sfințită. Cu această ocaziune s'a făcut și instalarea noului preot Victor Sandru, un tiner de care parohienii leagă mari speranțe. A cântat coral băieșilor de legea gr.-ort. din Lupeni, pus sub conducerea dlui Vlad.

Mulțumită. Onoreabilul Domn Nicolae Petra Petrescu, directorul băncii „Cordiana” din F. feldea, originar din Ibănești, a binevoit a dona pe seama bisericii noastre toate cărțile rituale bisericești, tipărite cu litere străbune, — editura Ministerului de culte din București, — pentru care faptă marimmoasă îi exprimăm și pe această cale adânc simțita noastră mulțumită. Ibănești, la 12 Iunie, 1912. În numele comitetului parohial: Grigoriu Nicoară, paroh pres. Octavian Petru, notariu.

Dăruiri pentru biserică. Pentru înfrumusețarea noiei biserici din Suplac a dăruit: marele mecenat Stroescu 200 cor., Nicolae Severin Roșiori (Românie) 500 cor., Andronic și soți, America 204 cor., Rozalia Boeriu, Homorod 80 cor., Andreiu Boeriu, Homorod 30 cor., Maria Boeriu, Suplac 105 cor. Katona Vilma, inv. de stat, Suplac, o față de masă în altar în preț de 60 cor. Versavia Tolan, Suplac 20 cor. Alexandru Conte, București 50 cor. Primească sincere mulțumiri. Suplac, 27 Maiu 1912. Nicolae Boeriu, paroh gr. or. Vasile Cosma, epitrop.

Mulțumită. Comitetul parohial gr.-ort. român din Mogoș-Mămăligani (tractul Lupșa) s'a sftă plăcut îndemnat a aduce și pe această cale cele mai sincere mulțumiri binefăcătorilor, cari au dat s'ajutor pentru zidirea școalei din Mogoș-Mămăligani, și anume: Prea On. Domn Ioan Hățgan protopop în Cojoana 10 cor., M. Stim. Domn Dr. Valeriu Moldovan adv. Turda 10 cor. On. Domn Andreiu Straja par. gr.-ort. Cacove-Ierli cu lista Nr. 635 8 cor. M. Stim. Domn T. Bogdan medie în Perchtoldsdorf 3 cor. Dumnezeu să-le răsplătească. În numele comitetului parohial V. David, par. gr.-ort. rom.

Să contribuim la fondul ziaristilor români din Ungaria! Orice dar este a se trimite la adresa „Institutului de credit și economii Ardeleana” în Orăștie-Szászváros.

† Alesandru Vericeanu. În București a decedat Alesandru Vericeanu, censor la Banca Națională a României, în mai multe rânduri senator, iar odată și ministru, în cabinetul Florescu. A fost un fruntaș cu mare trecere în partidul liberal, om de o cultură înaltă și serioasă, care regrete unanime lasă în urma sa. Era de 73 ani. Va fi înmormântat astăzi, Luni. Fie-i veșnică amintirea!

Mulțumită. Ilustrul Domn Vasile de Stroescu a binevoit a trimite școalei noastre frumoasa sumă de 500 cor. Subscrisul în numele întreg poporului credincios îi aduc mulțumită călduroasă. Valea Sângeorgiu la 1 Iunie v. 1912 Sebastian Ciocan, paroh rom. gr.-ort.

Dela „Secția industrială” a „Reununii Econ.” din Orăștie. Aducem onoratalui public la cunoștință, că am înființat pentru învățăceii și cafile de meseriași și negustori un birou de plasare, (Căncelarie de așezare) alcătuit din membrii Comitetului secției meseriașilor nostri. Pentru cei ce doresc dară să-și îmbie muncă, respective cei ce caută muncă de învățacel ori cafile de meseriași și negustor, stă la îndemână în localul Reuniunii și la subscasterul Reuniunii A. Adămuțiu (casa băncii „Ardeleana”), o carte, în care se însumă îmbiemintele, respective cererile de muncă, cari apoi căncelaria de plasare le rezolvă săptămănal în mod gratuit (afară de spezele efective de corepondență). Rugăm pe cei interesați a se adresa cu toată încrederea în scopul acesta la Reuniunea noastră. Orăștie, Iunie, 1912. Comitetul.

La fondul Episcopul Nicolae Popea pentru masa învățăcelor meseriași al „Reuniunii” sodeilor români din Sibiu” au mai dăruit: Simeon Stănescu, învățăcel în Săcătura (prot. Cămpeni) 30 bani, Ioan Popovici, protopresbiter (Geosgiu) 50 bani, Octavian Vestemian 10 bani, vâd. Carolina Imbuzan (Egrespatac) 16 bani, N. Todea, paroh (Bașe) 50 bani, Ioan Paloșan, pantofar (Hașfalau) 20 bani, Dr. Ioan Stancio, paroh 50 bani, Ioan Cosma, notar penz. 1 cor. 25 bani, Ilie Tănăsă, inv. penz. 50 bani, (toți din Ludoșul-mare), învățăceii din fabrica Wagner, în amintirea colegului lor răposat Virgil Călugăru (Cisteiul-român) 1 cor. 5 bani, Dr. Nicolae Ance, advocat (Arad), din lădița învățăcelor 1 cor. 42 bani și V. Tordășianu, președinte 10 bani.

Cărți și reviste.

Odrasle de Dumbrăviță, poesii, de IV. O. Delocrin. București, editura tipografiei „Vocea Poporului”. 48 pagini. Prețul 2 lei exemplarul.

Din despărț. „Asociațiunii”.

Convocare.

Adunarea cercuală a „Asociațiunii” pentru literatura română și cultura poporului român” d n despărțământul „Sălcioara”, se convoacă pe Duminecă, în 17/30 Iunie a. c., imediat după serviciul divin la biserică, în comuna Felseș-Zolova (Sălcioara-de-sus) cu următoarea programă:

1. Deschiderea ședinței prin directorul despărțământului și constatarea prezențelor.
2. Raportul comitetului și casierului pe a. 1911.
3. Înscriserea de membri noi și înscasarea taxelor de membri.
4. Votarea bugetului despărțământului pe a. 1912.
5. Alegerea publice și disertatiile, cari trebuie anunțate și trimise directorului subscris cu 3 zile înainte de adunare.
6. Alegerea delegaților la adunarea generală proximă din August a. c., propuneri de sine stătătoare, curenții și eventuale mandate ale comitetului central.
7. Alegerea unui membru în comitet, în locul decedatului Simeon Pașca.
8. Autenticarea procesului verbal și încheierea adunării.

Se invită la această adunare toți membrii Asociațiunii de pe teritoriul acestui despărțământ, cum și toți binevoitorii și sprijinitorii literaturii române și culturai poporului român.

Din ședința comitetului cercual din despărțământul „Sălcioara”, ținută în Ofenbaie, 11 Aprilie 1912.

Vasile Gan
director.

Lazar Chirilă
notar.

Szám: 890/1012.

(151) 1—2

Faeladási hirdetés.

Sebeskőpolna község (Szeben megye szászsebesi járás) elad a „sub Buhaiu“ és „Grahotele“ nevű erdejének 31. 5 k. holdján létező mintegy 2263 m³ becsült bükfa tömeget nyilvános szóbeli árverésen f. évi július hó 2-án d. e. 9 órakor a sebeskőpolnai köz-ségi íródában.

Kikiáltási ár, melyen alul a fa nem adatik el, 5166 K. az az: Ötezerszázhatvanhat korona. Bánatpénz 516 K.

Zárt írásbeli ajánlatok, melyek a fenti bánatpénzt és azon nyilatkozatot tartalmazzák, hogy árverező magát az árverési feltételeknek aláveti a szóbeli árverés megkezdéseig elfogadtatnak.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el. Árverési feltételek és becsjegyzék az árverés napjáig Sebeskőpolna körjegyzői íródában és a szászsebesi m. kir. járási erdőgazdálkodásnál, a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Szászsebes, 1912 június 11-én.

A járási főszolgabíró.

Concurs.

Pentru întregirea postului I. de învățător la școala noastră confesională din Dăișoara (Longodâr), protopresbiteratul Cohalmului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: Salar fundamental de 1000 cor. din care 600 se vor plăti din repartitie pe popor și din „Cassa Proprietarilor“, iar restul de 400 cor. precum și cuincuenalele sau cerut dela stat. Locuința corespunzătoare în edificiul școlii și doi (2) stângini de lemne pentru încălzit aduse la școală și tăiate.

Se cere ca concurenții se fie de religiuinea gr. orientală și alesul va fi îndatorat, ca împreună cu celalalt învățător să cânte la strună utrenia în Duminică și sărbători, iar la sf. liturgie se cânte răspunsurile cu copii.

Cererile de concurs instruite conform legii se vor trimite la oficiul protopresbiterat al Cohalmului, iar concurenții se vor prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare pentru a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Dăișoara, din ședința comitetului parohial ținută la 23 Maiu 1912.

Ioan Mihailă Antoniu Mihailă
paroh, președinte. inv. penz., not. comit.

Văzut și aprobat.

Cohalm (Kőhalom), în 25 Maiu 1912.

Ioan Bercan
adm. ppresb.

(148) 3—3

Nr. 373 F. G. — 1912 (149) 2—3

Concurs.

Pentru conferirea de stiperdii d'n „Fundațiunea Gozdu“ pe anul școlar 1912/13 la școlile medii, facultăți, universități, și școlile de cadeți la armata comună și honvezi — se publică următorul concurs:

1. Concurentul să documenteze cu documente originale sau autenticate de notar public:

a) că este fiu de cetățean ungar și aparține bisericii ortodoxe orientale române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezaților provăzută cu clauzula parohului competent, că și de prezent aparține bisericeii greco-orientale române;

b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public din patrie, spre care scop studenții dela școlile medii să prezinte atestatul despre anul școlar 1911—12, iar cei dela facultăți și universități indicele despre toate semestrelor ascultate până acum;

c) că are averea proprie și a părinților nu e de ajuns să acopere toate trebuințele pen-

tru creșterea concurentului, spre care scop să producă atestat dela direcția politică competentă. Atestatul să cuprindă date pozitive despre această avere și să fie subscris și de preotul locului, iar dacă n'ar fi acolo preot, ori este înrudit cu concurentul trebuie să fie subscris din partea protopopului concurent.

2. Dacă concurentul a întrerup studiile, să producă atestat oficios despre ocupațiunea și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Concurentul să arete în petițiune specialitatea la care și locul unde voește a continua studiile și dacă folosește și alt stipendiu.

4. Cel ce voește să studieze în străinătate să arete necesitatea de a continua studiile în străinătate, ca să se poată expera concesiunea ministerială.

5. Petițiunea instruată cu documentele susamintite este a se adresa reprezentanții Fundațiunii lui Gozdu (Budapest VII Holló utca 8 sz.) până la 23 Iuliu (5 August) a. c.

6. Toți stipendiștii actuali să provoacă, ca până la 2/15 Iulie a. c., să arete rezultatul studiilor din anul școlar 1911/12, căci altcum se va sista stipendiul, respective ajutorul avut.

7. Petițiunile defectuos instruite sau sosit după termen nu vor fi considerate.

8. Concurentul să indice în petițiune locul și poșta ultimă unde este a i-se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

Din ședința comitetului fundațiunii lui Gozdu, ținută în Iunie 1912.

Comitetul.

Pictorul D. N. Cabadaieff

cu studii academice și în deosebi specializat în pictura bisericească după ce a pictat aici în Ardeal câteva biserici în mod artistic, s'a așezat în comuna Selște, comitatul Sibiiului, unde primește comenzi, relativ la pictura bisericească, adică: Iconostase, steaguri, epitații, icoane singuratică, și întreaga biserică.

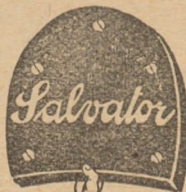
Doritorii au a se adresa la:

D. N. Cabadaieff

(383) 32—

strada Valea

Szelistye—Szebenmegye.

SALVATOR

Călcaie de gomă.

Marca lumii.

Neîntrecute în durabilitate!

(275) 46—52

Se află pretutindenea.

Serviciu prompt și conștientios.

Prima fabrică transilvană

ces. și reg. privilegiată

de casse de fier și oțel,

și

lăcătușerie de artă și construcție,

instalată cu putere electrică.

E. Purece,

Sibiiu—Nagyszeben

Strada Faurului 19 (Schmidgasse).

(138, 5—20

Cataloge de preț gratis și franco.

Se află de vânzare la Librăria arhidiecezană, Sibiiu.

Ioan cav. de Pușcariu:

Fragmente istorice

despre

boierii din țara Făgărașului.

La partea I 40 fileri, la partea II 60 fileri, la partea III 80 fileri, la partea IV cor. 5 20.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană în Sibiiu:

Un congres biblic românesc

de

Dr. Nicolae Bălan,

profesor de teologie.

Retipărire din „Revista Teologică“.

Prețul 50 fil. + porto 5 fil.

30,000 de părechi
păpuși și ghetă
se vând cu preț redus.

**Toate în lume
se scumpesc!**

pânea, carnea, chiria casei, — numai păpușii și ghetele exec. în atelierul lui

VASILIE BAN

la „Cisma mare roșie“

după cum se numește prăvălia lui, se ieftinesc.

Pentruce? Pentrucă această renu mită prăvălie de încălțăminte s'a mărit în casa proprie și la fiecare păreche se trage jos chiria. Deaceea el poate lifera ghetă bune și trainice pe lângă prețuri ieftine.

VASILIE BAN

SIBIIU, Strada Ounei (Burgergasse) Nr. 7.
Casa proprie.

Dumineca deschis până la 10 ore ante merid.

Comandele din afară se vor executa punctuos ca și până acum.

E deajuns a se arăta numărul, s'au a se desemna pe o hârtie talpa piciorului. La caz că nu convin să schimbe cu alții, eventual să returneze banii.

(221) 30—

YOGHURT B-600

se prepară pe bază științifică din lapte curățit și pasteurizat; el conține adevăratul „Bacillus bulgaricus“. Culturele de bacili, cari se folosesc pentru preparare, stau sub continua controlă a bacteriologului Dr. W. Winkler, profesor la școala superioară de agricultură în Viena.

Yoghurt B-600 să bea

mai bine sorbind dintr'un poc și se poate lua la dejun, oină sau cină, precum și la ori-ce mâncare. Se recomandă cu deosebire ca beutură la mâncări voluptuoase. În timpuri călduroase e un eminent mijloc răcoritor.

Pentru cură e neapărat de lipsă a bea Yoghurt cel puțin 2 luni, în fiecare zi 1—2 sticle.

De fapt nu există nici un aliment care ca valoare nutritivă s'ar putea compara cu Yoghurtul bine pregătit.

Dr. V. Brudny.

Yoghurtul, conținând aproape 38% albumină e un mijloc excelent de nutriție și întărire pentru oameni sănătoși și bolnavi. Costând numai 30 nieri partea sa nutritivă corespunde cu cea a unui Beefsteac mijlociu, e însă cu mult mai ușor de mistuit și împiedecă putrefacțiunea în intestine, pe când beefsteacul o accelerează. În Yoghurt laptele s'a află într-o stare de mistuire prealabilă ceea-ce se face în stomac prin pepsină. Astfel Yoghurtul se resorbează mai ușor ca laptele obicnuit, regulează scaunul și pentru catarurile de intestine e de o valoare neprețuită.

Yoghurtul nu numai împiedecă ivirea catarurilor de intestine, ci le și vindecă repede chiar și pe cele mai îndărătnice, cum e bună oară desenteria, anemia produsă prin automotosicatie, înclinarea spre durere de cap, indispozițiuni nervoase, e un leac profilactic contra apendicitei și a deosebiteor boale intestinale, cari după profesorul Friedr. de Miller aproape 90% provin din infecțiunea intestinală.

Yoghurtul are un gust foarte plăcut, puțin acru și se poate cosuma cu sau fără zahar, cu ori fără pâne, amestecat cu poame fierte ori ca adaus la alte bucate.

Dr. Ludovic Reinhardt

medic special pentru boale de stomac, intestine în Basel.

„Boale grele de stomac și intestine, îndeosebi cele produse prin discompunerea și putrefacțiunea în intestine și prin prea puțină secrețiune a sucului stomacal (constipațiuni, diaree etc.), precum esanteme, anemie, boală de rinichi sau ficat, provocate de anomalie anumite s'a pot vindeca prin cura cu Yoghurt“.

Profesorul Dr. W. Winkler.

„Yoghurtul împiedecă putrefacțiunea stricăcioasă în intestine, care înveninează corpul și grăbește îmbătrânirea“.

Profesorul E. Metschnikoff, Paris.

În Bulgaria, unde Yoghurtul e mâncare națională între 4 milioane de locuitori se află nu mai puțin decât 3800 persoane trecute de 100 ani, pe când în Germania cu 61 milioane de locuitori sunt abia 78 persoane trecute de 100 ani.

Cât de energic desinfectează Yoghurtul intestinele, se adevărește prin cercetarea Dr. Luj Duclau, care la 4 săptămâni după întrebuițarea Yoghurtului a constatat scăderea bacteriilor dela 26 milioane la numai 1200 într'un decigram de conținut intestinal.

„Yoghurt B 600“ costă în abonament lunar, o sticlă 30 fileri, inclusive transportul la locuință. Abonamentul se poate începe în fiecare zi.

Comandele se pot face prin:

Juliu Baumann, Sibiiu, strada Sării (Salzgasse Nr. 22). Telefon Nr. 210.

apoi la: Prăvălia societății de agricultură (Landwirtschaftliche Verkaufshalle) Piața mare, Telefon Nr. 100 și la Karl I. Spengler, Piața mică Nr. 31, unde se capătă și în sticle singuratică, cu 36 bani o sticlă.

(141) 3—